هفتمین همایش ملی انجمن فلسفه تعلیم و تربیت ایران
فلسفه تعلیم و تربیت و قلمرو علوم اجتماعی و انسانی
دانشگاه شیراز
۳۰ و ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۵

تاملی بر تربیت هنری، حلقه مفقوده نظام تعلیم و تربیت ایران

آنیتا همایون فرد[۱]

چکیده

تربیت هنری یکی از کارکردهای اساسی و مهم نظام آموزشی است و هنر، فرصت های بی نظیر و یگانه ای را فراهم می کند که به رشد انسان در تمامی ابعاد شناختی، عاطفی و عملی کمک می رساند. علی رغم تاکیدهای بی شمار، متاسفانه در نظام تعلیم و تربیت ما و در صحنه عمل، تربیت هنری چندان جدی گرفته نمی شود و به موضوعی فرعی و حاشیه ای مبدل شده است. هدف مقاله حاضر این است که وضع موجود تربیت هنری در نظام تربیتی ایران را بررسی کند و نیز بیان کند که تربیت هنری می تواند یکی از تاثیرگذارترین انواع تعلیم و تربیت در رشد ابعاد مختلف، ویژگی ها و قابلیت های متنوع دانش آموزان به شمار آید. در پایان، چالش های اساسی در این حوزه شناسایی و راهکارهایی جهت بهبود و اصلاح وضعیت موجود ارائه می گردد.

واژگان کلیدی: تربیت هنری، تعلیم و تربیت، ایران

۱.مقدمه

انسان موجودی است با ابعاد جسمی، عاطفی، ذهنی و ادراکی. بعد هنری و زیبایی شناسی از جمله ابعاد وجودی انسان است که پرورش آن از طریق تربیت هنری محقق می شود. نهاد آموزش و پرورش دارای کارکردهای مختلفی است، یکی از این کارکردها که مبین بخش مهمی از اهداف این نهاد می باشد، تلاش در جهت شکوفایی قابلیت ها و استعدادهای هنری و زیبایی شناختی دانش آموزان و یا اصطلاحاً تربیت هنری است. هنر با همه گستردگی و در تمامی جلوه هایش بیانگر وجود قابلیت و زمینه ای در آدمی است که رشد و بروز آن مستلزم فعالیتی منظم و هدفمند، یا به عبارتی، جریانی است که آن را تربیت هنری می نامیم. اهمیت کارکرد فوق متاثر از این واقعیت است که آموزش هنر و تربیت هنری در رشد و بروز استعدادها و قابلیت های شناختی، عاطفی و مهارتی دانش آموزان تاثیری سازنده دارد. این تاثیر گذاری، به دلیل وجود قابلیت های ذاتی و نهفته در قلمرو هنر است چرا که هنر، تجسم خلاقیت انسان و حس زیبایی شناسی اوست (امینی، ۱۳۸۴). به اعتقاد برودی (۱۹۷۷)، هنرها دستیابی انسان را به دانش، بصیرت، ارزش ها و معانی که در هیچ یک از حوزه های محتوایی دیگر برنامه درسی وجود ندارد، فراهم می آورند. اگر معلمان قصد داشته باشند که آموزشی برنامه ریزی شده و متعادل برای

۱- دانشگاه علامه طباطبایی، گروه فلسفه تعلیم و تربیت، تهران، ایران. anitahomayoonfard @ yahoo.com